

odbor všeobecné správy
náměstí Hrdinů 1634/3
140 21 Praha 4

Č. j. MV- 800-50/VS-2023

Praha 9. srpna 2023
Počet listů/stran: 2/3

XXX

Poskytnutí informací podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů

Podle § 2 odst. 1 zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o svobodném přístupu k informacím“), jsou povinnými subjekty, které mají podle tohoto zákona povinnost poskytovat informace vztahující se k jejich působnosti, státní orgány, územní samosprávné celky a jejich orgány a veřejné instituce.

Podle § 12 odst. 1 písm. b) zákona č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy, ve znění pozdějších předpisů, je v působnosti Ministerstva vnitra agenda státního občanství České republiky.

Ministerstvo vnitra, odbor všeobecné správy (dále jen „Ministerstvo vnitra“), obdrželo od žadatele dne 3. 8. 2023 žádost o poskytnutí informací podle zákona o svobodném přístupu k informacím, ve které žadatel z hlediska agendy státního občanství žádá o vysvětlení pojmu „občan“ užitým v ustanovení čl. 42 odst. 1 Listiny základních práv a svobod (dále jen „LZPS“).

Dále ve své žádosti žadatel uvádí, že se necítí být občanem České republiky, žádá o zbavení státního občanství České republiky, jakož nezákonného útvaru, který neuznává, resp. že žádá, aby byl uznán za občana České a Slovenské Federativní Republiky (dále jen „ČSFR“), a to na základě výše zmíněného ustanovení LZPS.

K žádosti žadatele uvádí Ministerstvo vnitra následující:

LZPS se stala součástí právního řádu tehdejší ČSFR dne 9. 1. 1991, kdy byla vyhlášena jako součástí Ústavního zákona č. 23/1991 Sb. LZPS v některých svých ustanoveních užívá pojmu „občan“, přičemž výkladové ustanovení čl. 42 odst. 1 LZPS stanovilo, že „pokud Listina používá pojmu „občan“, rozumí se tím státní občan České a Slovenské Federativní Republiky“, což bylo s ohledem na tehdejší existenci uvedeného státu logické.

Dne 8. 12. 1992 byl Federálním shromážděním ČSFR přijat ústavní zákon č. 542/1992 Sb., který v čl. 1 odst. 1 stanovil, že ČSFR zaniká uplynutím dne 31. 12.

1992, přičemž v čl. 1 odst. 2 bylo uvedeno, že nástupnickými státy ČSFR jsou Česká republika a Slovenská republika.

Na základě usnesení předsednictva České národní rady č. 2/1993 Sb. byla LZPS v nezměněné podobě vyhlášena jako součást ústavního pořádku samostatné České republiky (ostatně i Ústava České republiky v čl. 3 deklaruje, že LZPS je součástí ústavního pořádku České republiky).

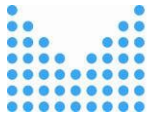
Pojem „občan“ definovaný v ustanovení čl. 42 odst. 1 LZPS je nicméně nutné od 1. 1. 1993, tj. od vzniku samostatné České republiky, vykládat v kontextu ústavního zákona č. 4/1993 Sb., o opatřeních souvisejících se zánikem České a Slovenské Federativní Republiky, kdy čl. 1 odst. 2 tohoto ústavního zákona (který je s odkazem na čl. 112 odst. 1 Ústavy České republiky rovněž součástí ústavního pořádku České republiky) stanoví, že: **„Pokud ústavní zákony, zákony a ostatní právní předpisy přijaté před zánikem České a Slovenské Federativní Republiky spojují práva a povinnosti s územím České a Slovenské Federativní Republiky a státním občanstvím České a Slovenské Federativní Republiky, rozumí se tím území České republiky a státní občanství České republiky, pokud zákon nestanoví jinak.“**

S ohledem na výše uvedené tedy za současného právního stavu, nezměněného od 1. 1. 1993, platí, že **pokud LZPS používá pojmu „občan“, rozumí se tím státní občan České republiky.**

Nad rámec výše uvedeného Ministerstvo vnitra k žádosti žadatele o „zbavení občanství České republiky jakož nezákonného útvaru, který neuznává“ poukazuje na skutečnost, že podle platné a účinné právní úpravy, konkrétně dle ustanovení § 40 zákona č. 186/2013 Sb., o státním občanství České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, platí, že: *„Státní občan České republiky pozbývá státní občanství České republiky prohlášením o vzdání se státního občanství České republiky, jestliže splňuje současně tyto podmínky:*

- a) trvale se zdržuje v cizině,*
- b) není v České republice přihlášen k trvalému pobytu a*
- c) je zároveň státním občanem cizího státu, nebo žádá o nabytí cizího státního občanství a prohlášení o vzdání se státního občanství České republiky činí v souvislosti s nabytím tohoto státního občanství.*

Eventuální prohlášení o vzdání se českého státního občanství, které představuje jediný zákonný způsob pozbytí státního občanství České republiky, může žadatel při splnění výše uvedených podmínek v budoucnu podat prostřednictvím zastupitelského úřadu České republiky v zahraničí, popř. prostřednictvím krajského úřadu (v Praze prostřednictvím Úřadu městské části Praha 1-22) dle místa posledního hlášeného pobytu v České republice. V návaznosti na výše uvedené zároveň

Ministerstvo vnitra konstatuje, že „žádost“ žadatele o zbavení státního občanství České republiky je nutné považovat za zmatečnou.

Závěrem Ministerstvo vnitra doplňuje, že s ohledem na zánik ČSFR dnem 31. 12. 1992 (což Ministerstvo vnitra považuje za nezpochybnitelný historický a ústavněprávní fakt) a s tím spojený zánik institutu československého státního občanství nelze žadatele aktuálně považovat za státního občana ČSFR, resp. jej za občana tohoto neexistujícího státního útvaru uznat.

Mgr. et Mgr. Tomáš Bezděk
zástupce ředitele odboru